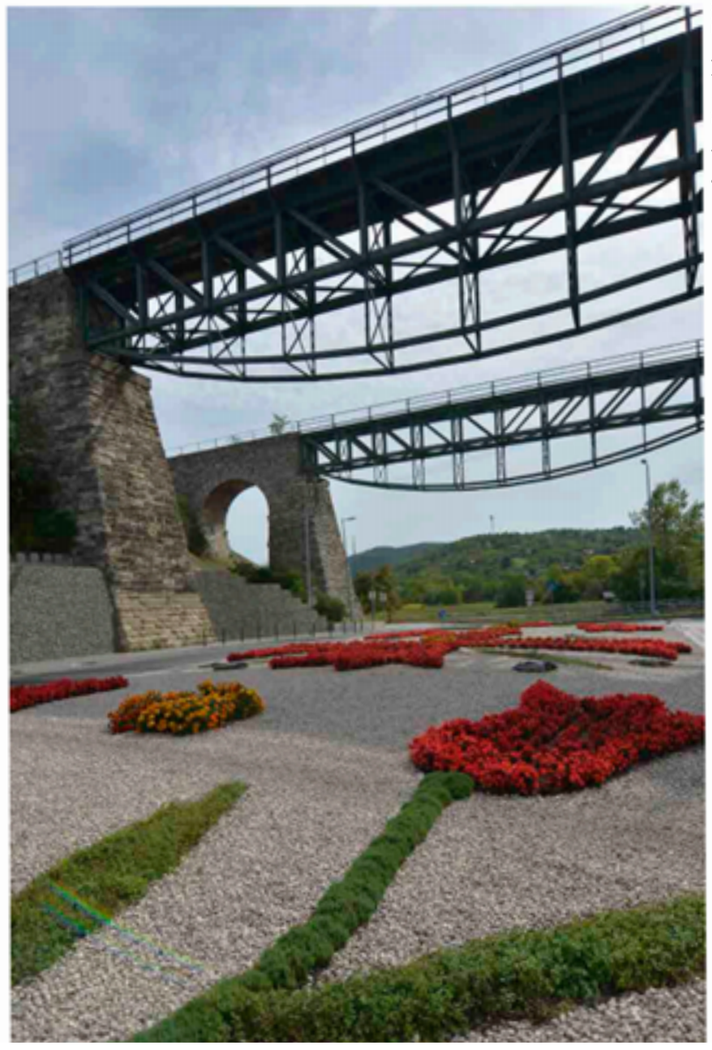

forrás : Biatorbágy TAK

Biatorbágy páros vasúti völgyhíd északi felén létesítendő
új korlát változatainak

TANULMÁNYTERVE

TELEPÜLÉSKÉPI VÉLEMÉNYEZÉSI DOKUMENTÁCIÓ

2021

Biatorbágy páros vasúti völgyhíd északi felén létesítendő
új korlát változatainak

TANULMÁNYTERVE

TELEPÜLÉSKÉPI VÉLEMÉNYEZÉSI DOKUMENTÁCIÓ

2021

ELŐLAP

Biatorbágy páros vasúti völgyhíd északi felén létesítendő új korlát változatainak tanulmányterve
Településképi véleményezési dokumentáció
2021

Megrendelő: Biatorbágy Város Önkormányzata
2051 Biatorbágy, Baross Gábor u. 2/a.

Tervező: Jasima Építészműterem Kft.
1025 Budapest, Szemlőhegy u.32.
telefon: +36204197443
drótposta: jasima@jasima.hu

Építészet:

.....

Ágó Mátyás Attila
É01-6486
okl. építészmérnök

.....

Ágó Jakab Mihály
okl. építészmérnök

Cégvezető:

.....

Racsmány Mária
okl.építészmérnök

TARTALOMJEGYZÉK

Biatorbágy páros vasúti völgyhíd északi felén létesítendő új korlát változatainak tanulmányterve
Településképi véleményezési dokumentáció
2021

Előlap..... 01

Tartalomjegyzék..... 02

Google helyszín..... 03

Történelmi áttekintés..... 04

Eredeti tervek..... 05

Helyszíni fotók..... 06

Jelenlegi állapot..... 07

Műleírás..... 08

1. változat-korlát terv..... 09

1. változat anyagok..... 10

1. változat látványtervek..... 11

2. változat-korlát terv..... 12

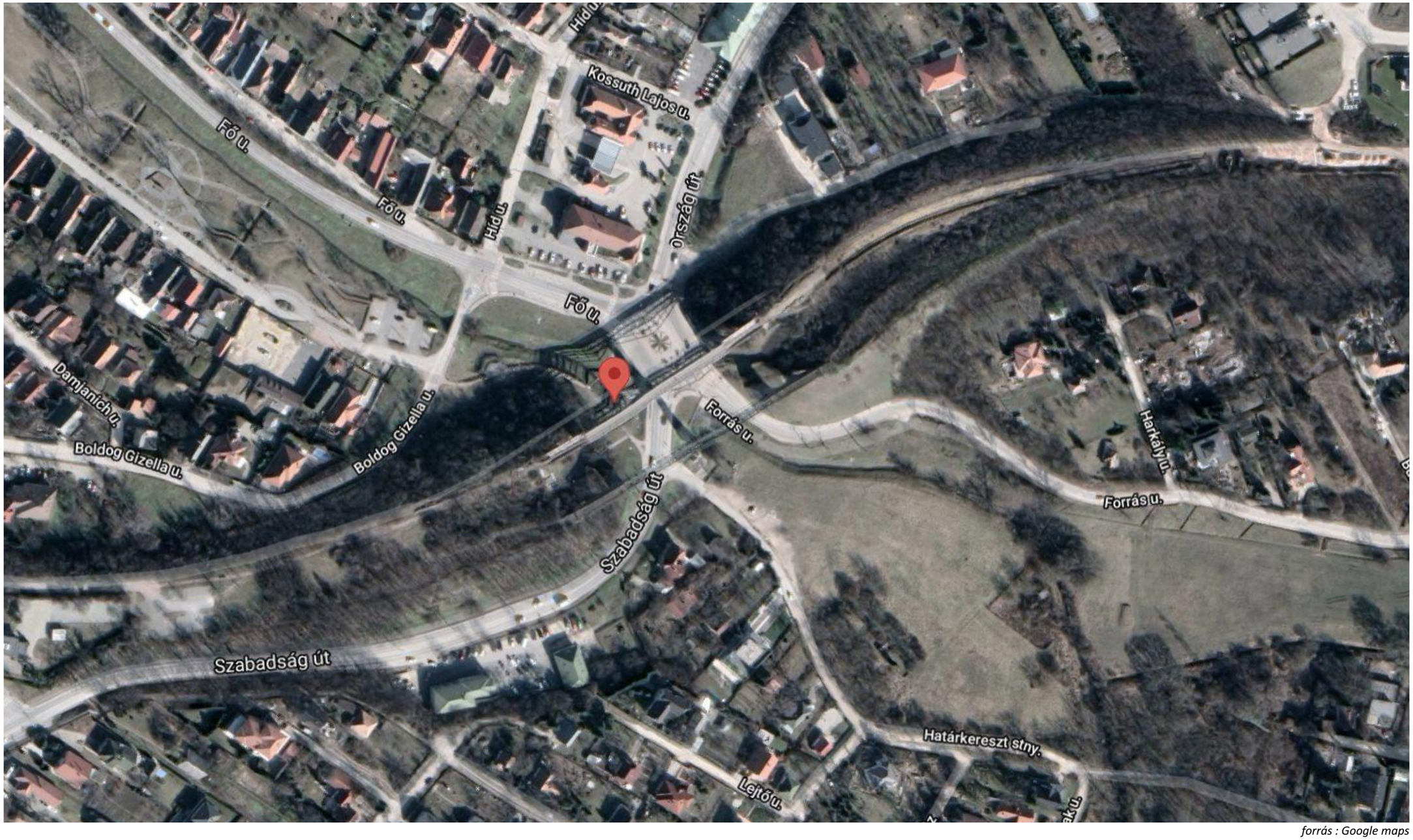
2. változat anyagok..... 13

2. változat látványtervek..... 14

3. változat-korlát terv..... 15

3. változat anyagok..... 16

3. változat látványtervek..... 17

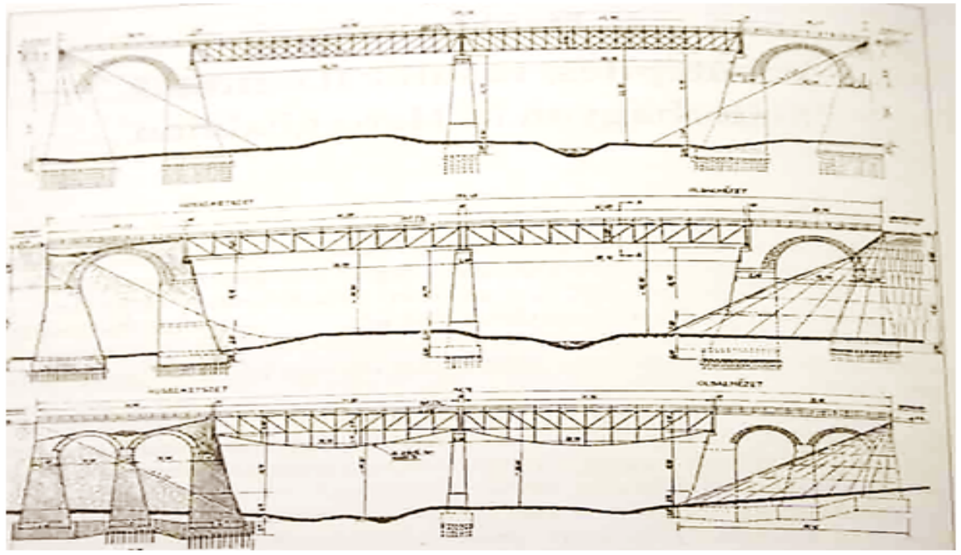

forrás : Google maps

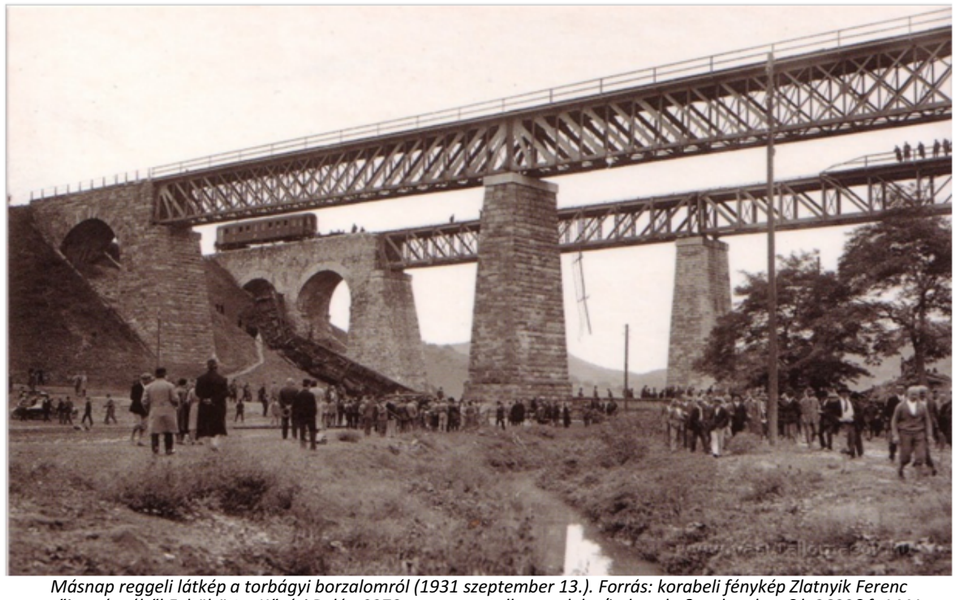
A Budapestet Béccsel összekötő vasúti fővonal két völgyhídja jelentős - 14 éves - eltéréssel létesült a jobb vágány esetében 1884-et a bal vágány esetében 1898-at jegyzik építési időnek. A fennmaradt terveket a MÁV Archívumból vásároltuk, melyeket alább bemutatunk. Ezen előképre támaszkodva készült az egyik változat terve.
A terméskő közép pillérek és a szintén terméskő hídfők között acél rácsos tartók hordozták a vasúti pályatestet. A mai Magyarország területén több hasonló iker völgyhíd nem ismert. Jelenleg a hidak önkormányzati tulajdonban vannak miután a hetvenes években a vasúti fővonal villamosítása, és a nyomvonalkorrekció miatt a hidak a vasúti forgalomból kikerültek. Mindenképpen műemléki védelemre érdemes műszaki alkotásról van szó.

A Biatorbágyi vasúti völgyhíd régen. Forrás: profila.hu korabeli képeslap. Feltöltötte: Kővári Balázs 9023

viadukt építési periódusai a TAK-ban közölt 52. ábra szerint. Forrása: 52: Helytörténeti olvasókönyv 1. kötet / szerkesztette: Horváth Imre, Dr. Palovics Lajos Bia - torbágy : Biatorbágy Kultúrájáért Alapítvány 2002 108.oldal

Másnap reggeli látkép a torbágyi borzalomról (1931 szeptember 13.). Forrás: korabeli fénykép Zlatnyik Ferenc gyűjteményéből.Feltöltötte: Kővári Balázs9378.www.vasutallomasok.hu/index.php?o=showlanc&l=3600&f=1441

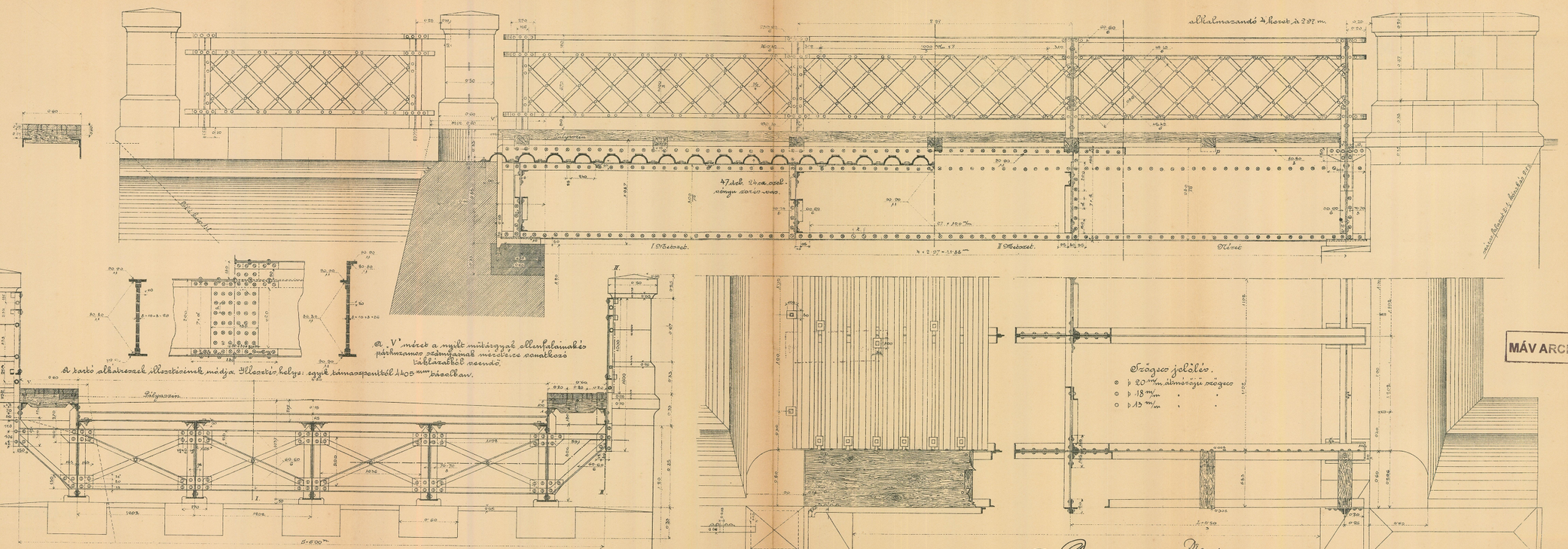

A kuriózum számba menő alsó parabola ívű megerősítés 1941-ben készült el.

Magy. kir. államvasutak

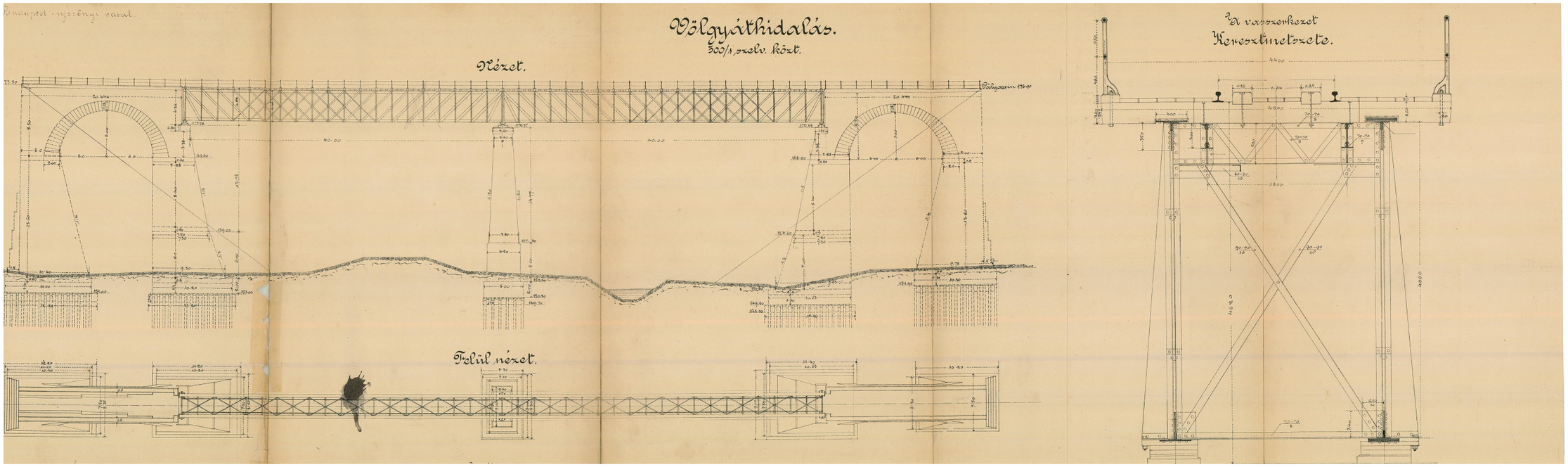
Szabványos pálya áthidalás vasszerkezetének terve.

Helenföld-bicskei vonal.
II. vágány.

MÁV ARCHÍVUM

forrás : MÁV Archívum

forrás : MÁV Archívum

Megrendelő: Biatorbágy Város Önkormányzata 2051 Biatorbágy, Baross Gábor u. 2/a.	Tervező: Jasima Építészműterem Kft. 1025 Budapest, Szemlőhegy u. 32.	BIATORBÁGY VÖLGYHÍD KORLÁTVÁLTOZATAINAK TANULMÁNYTERVE TELEPÜLÉSKÉPI VÉLEMÉNYEZÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ 2021.04.27.	Eredeti tervek	05

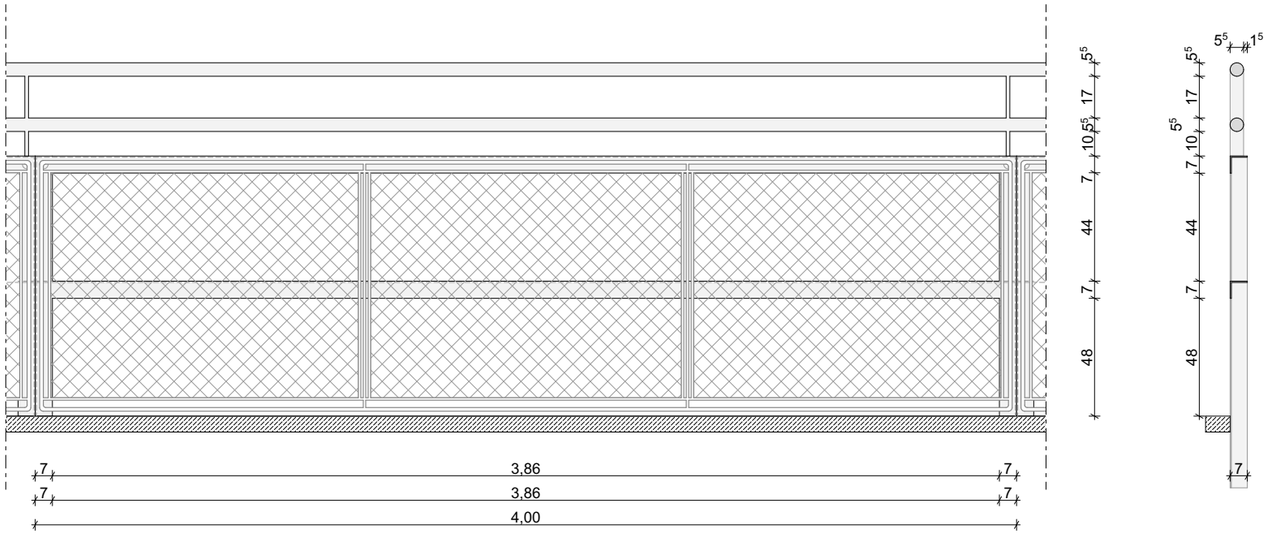

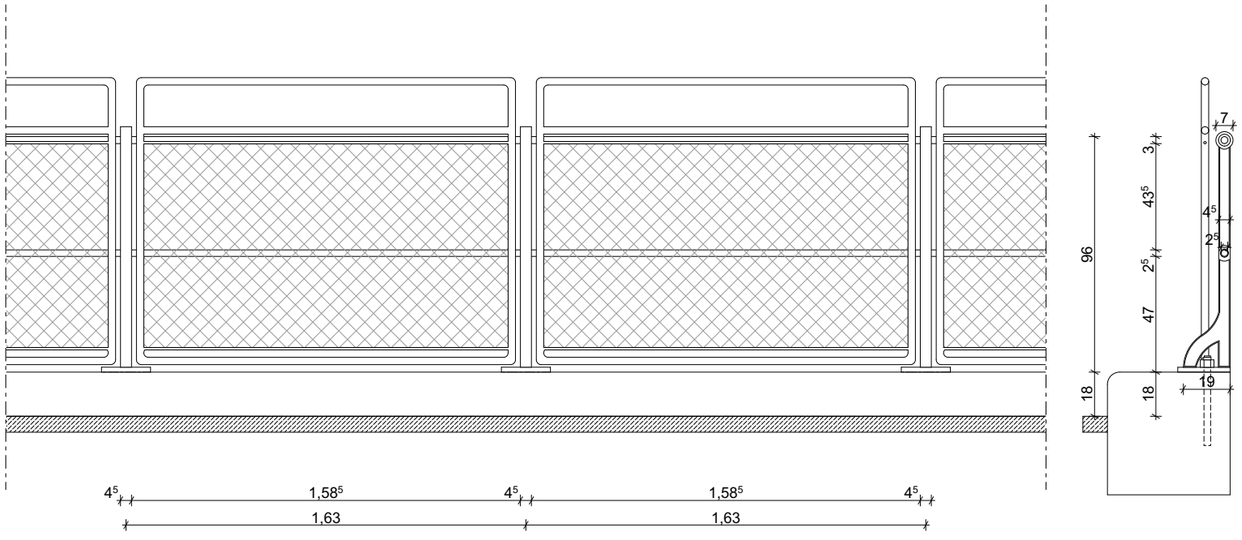

Meglévő korlát

Meglévő híd melletti

Megrendelő:	Biatorbágy Város Önkormányzata 2051 Biatorbágy, Baross Gábor u. 2/a.	Tervező:	Jasima Építészműterem Kft. 1025 Budapest, Szemlőhegy u. 32.	BIATORBÁGY VÖLGYHÍD KORLÁTVÁLTOZATAINAK TANULMÁNYTERVE TELEPÜLÉSKÉPI VÉLEMÉNYEZÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ 2021.04.27.	Jelenlegi állapot 07

A tervek szerint a Budapest - Balaton kerékpárút Biatorbágyot átszelő nyomvonala a vasúti használatból kikerült páros völgyhíd északi pályaszakaszának helyén - a jelenleg gyalogoshídként használt viadukton halad majd át.A hídfők és a hídpálya felújítása során a hídfő északi oldalán az eredeti kő lábazat lebontásra került, és a korábban készített terveken szereplő vasbeton lábazat vasalatának beszerelése is részben elkészült. A témában előzetes opponensi vélemény készült, mely szerint kerékpárút hidat érintő szakasza - a jelenleg még nem védett objektum - új korlátjának kialakítására több változatot kell megvizsgálni.
„Először is a főirányt kellene meghatározni. A két véglet: az eredeti állapot helyreállítása, illetve a teljesen mai dizájnnal való újjáépítés. Az előbbi lehetetlen, az utóbbi ugyan nem lehetetlen, de jelen esetben, még magas színvonalú tervezés és kivitelezés esetén is kérdésesnek érzem. A hiteles és a kérdéses helyet a hihetőt (Hajnóczy Gyula kategóriája) kellene megpróbálni.” / Nagy Gábor : Előzetes opponensi vélemény

Ennek szellemében és a főépítészi konzultáció alapján a tervezés kiinduló feltételei az alábbiak:

- a híd jelenlegi járófelülete nem változik, megmarad a csúszásgátló felületű jelenlegi acéllemez, burkolati terv nem készítendő

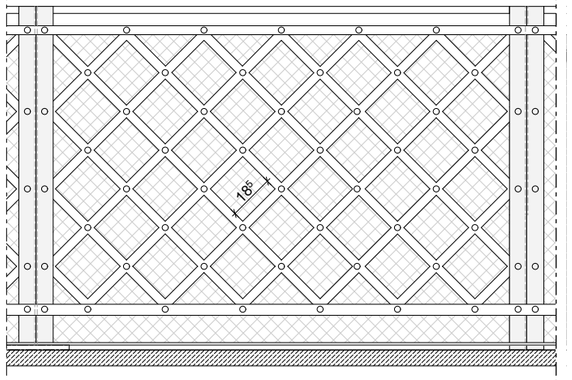
- a hídon a kerékpárútra vonatkozó előírásokat nem kell betartani, a híd mindkét végén a „kerékpárút vége” tábla lesz elhelyezve, gyakorlatilag továbbra is gyalogos hídként funkcionál
- a tervezés a korlát megoldások három változatára összpontosítva haladjon / 1. „hihető” archaizáló változat 2. realista köztes megoldás 3. kortárs változat /
- a tervezés során szakági munkarészekre nincs szükség, a dokumentáció célja a fenti változatok településképi véleményezési eljárásra alkalmas bemutatása, járulékos tervezési feladatok, pl. kivilágítás, közvilágítás későbbi időpontban várható, jelenleg utcabútor, virágvályú stb. tervezése nem része a feladatnak.

A tervezés kiindulási paraméterei a következők:

- korlátnak 1,40 méter magasságúnak kell lennie úgy az acélszerkezetű hídpálya - mind a terméskőből épített hídfők alépítményei felett
- az eredeti szegélykövek értéket képviselnek, a javaslat az, hogy a város felé eső szakaszon, ahol elegendő az eredeti korlátmagasság (lábazati kő + 96 cm öntöttvas korlátoszlop) kerüljenek felállításra az újra használható eredeti szegélykő elemek az eredeti ólomkiöntéssel rögzített tőcsavarokkal rögzített öntöttvas korlátoszlopokkal, és egy-egy eredeti terv szerint rekonstruált korlátmezővel (lásd: MÁV Archiv dokumentumait). A további korlátmezőkben a viadukt történetét Biatorbágy városát és a Budapest -Balaton kerékpárúttal kapcsolatos egyéb információkat hordozó felületek kerüljenek kialakításra

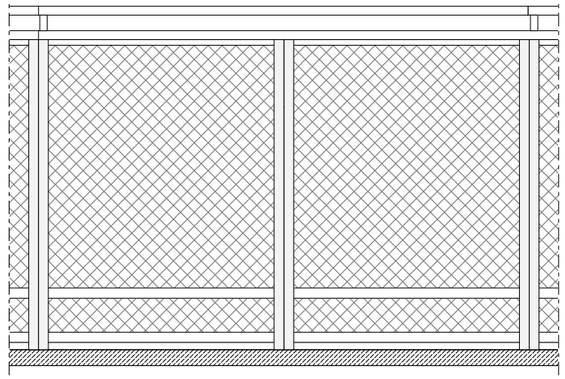
A három változat esetében a fém korlátszerkezetek a híd jelenlegi festésével harmonizáló zöld mázolást kapjanak az előzetes három RAL szín változat közül a tervezői javaslat a RAL 6009-es fenyő zöld szín alkalmazása selyemfényű kivitelben.
A korlát tartószerkezete a hídtest szerkezetéhez igazodva a négy méterenkénti támaszokat felhasználva készül, az ezen belüli osztások a korlát jellegéhez igazodva sűrítendők.

1
"Hihető" rekonstrukció az eredeti tervek alapján

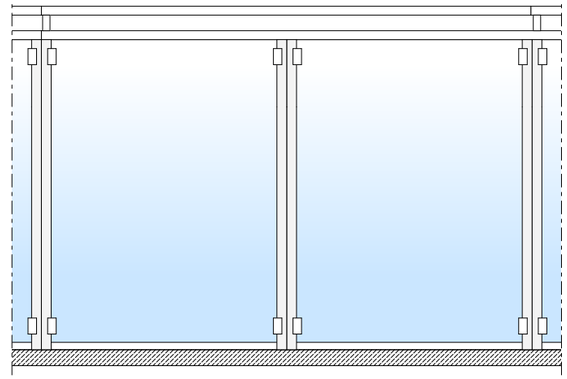
Nézet m=1:25

2
Acél háló - Heidekker fonat

Nézet m=1:25

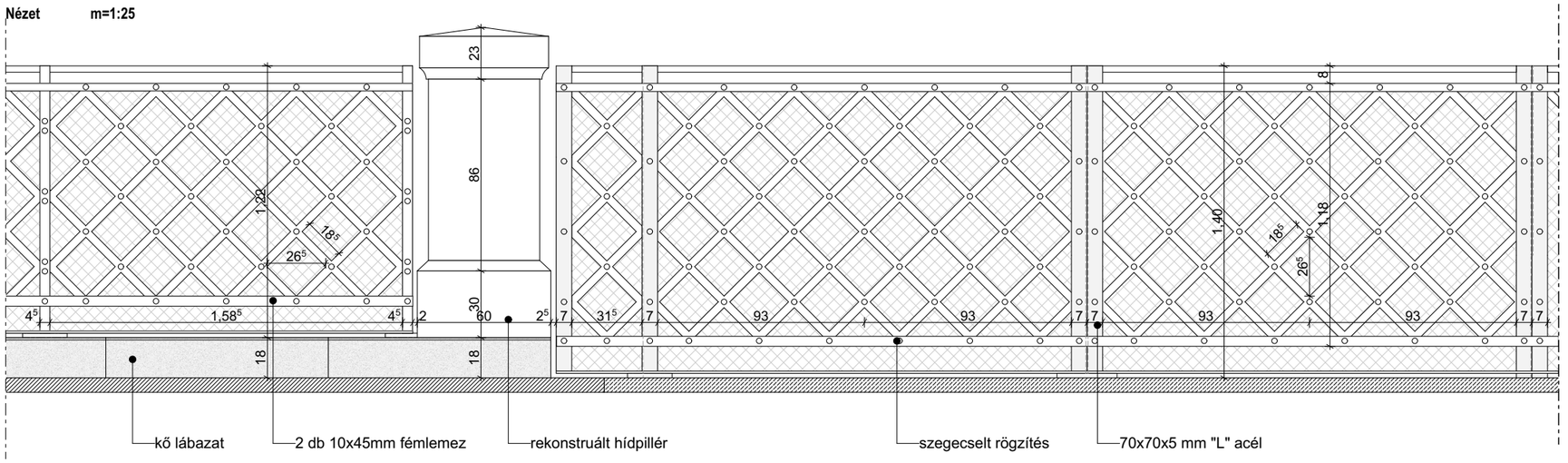
3
Üveg korlát

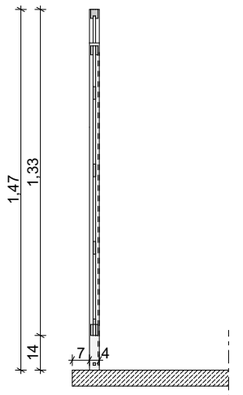
Nézet m=1:25

1 „Hihető” archaizáló változat - az eredeti tervek alapján - azok szellemében készült változat - kő, kőszerű öntött lábazattal

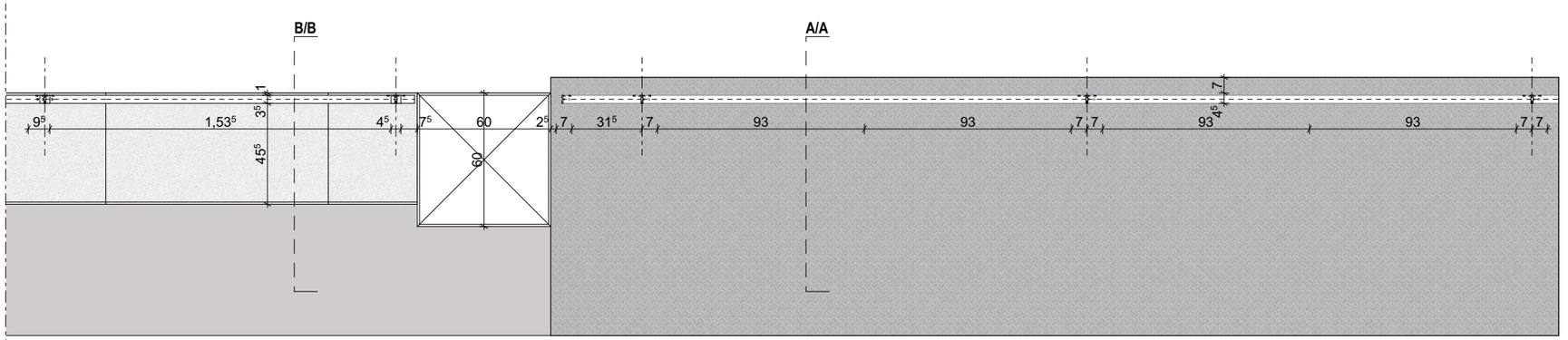
Nézet **m=1:25**

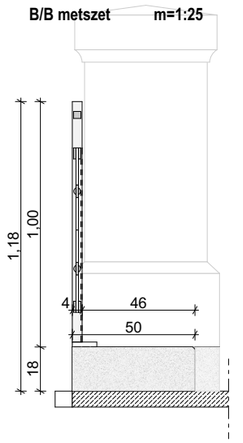
A/A metszet **m=1:25**

Alaprajz **m=1:25**

B/B metszet **m=1:25**

A MÁV Archívumban megtalált tervek alapján szerkesztett korlát változat. Az előzetes opponensi vélemény megfogalmazása szerint „hihető rekonstrukció” kategóriára tett javaslat.
Az eredeti korlát arányai megváltoznak, mivel az építéskori magasságot az előírásoknak megfelelően 1,40 m-re meg kell növelni. A hídfőknél a lábazatot az eredeti kőanyagból újra faragva, vagy struktúrájában és színében megegyező öntött technológia alkalmazásával kell elkészíteni, a korábbi vasalási terv szerinti statikai megoldást követve. A hídmező és a hídfő között az eredeti terv tagolásának megfelelő, de a szükséges korlátmagassághoz igazított tömör kő, illetve a lábazat technológiájával készített pillér létesítendő.
A részletképzésében az eredeti osztásrendet követve kell a rácsozatot legyártani. Ugyanakkor a belső oldalon az 50X50 milliméter raszterű diagonál szerkesztésű hullámrácsos (Haidekker fonatos) vagy azonos kiosztású ponthegesztett síkháló (konténerháló) felhasználásával biztosítandó a megfelelő védelem.
A fém szerkezetek felülete selyemfényű mázolást kapnak RAL szerinti színek közül választva.

nézet M=1:25

rekonstruálandó kő

Haidekker fonat

patina zöld

fenyő zöld

opál zöld

csúszásmentes acéllemez

látvány a hídról

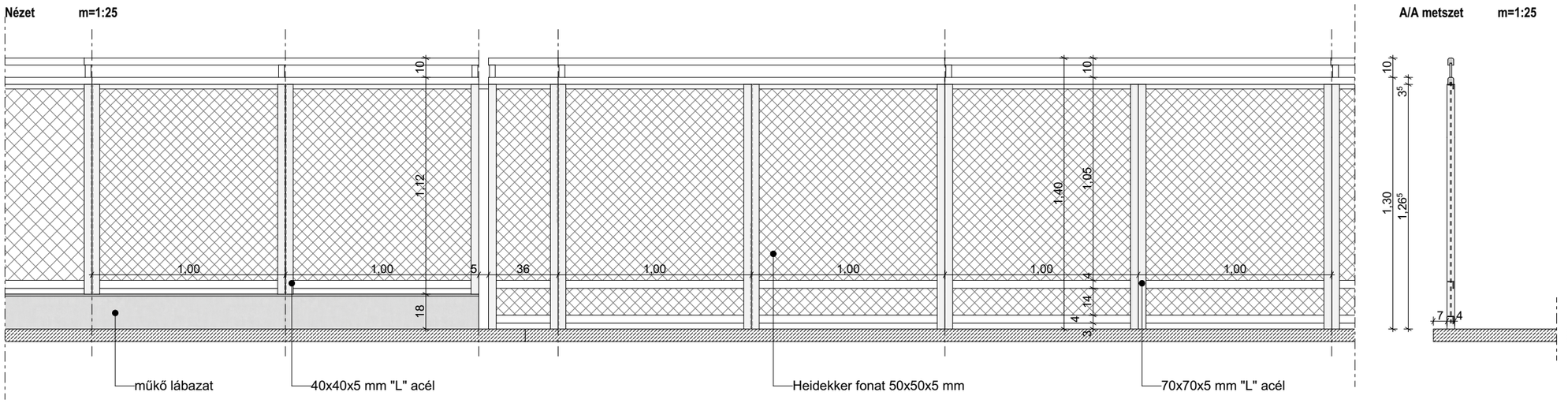

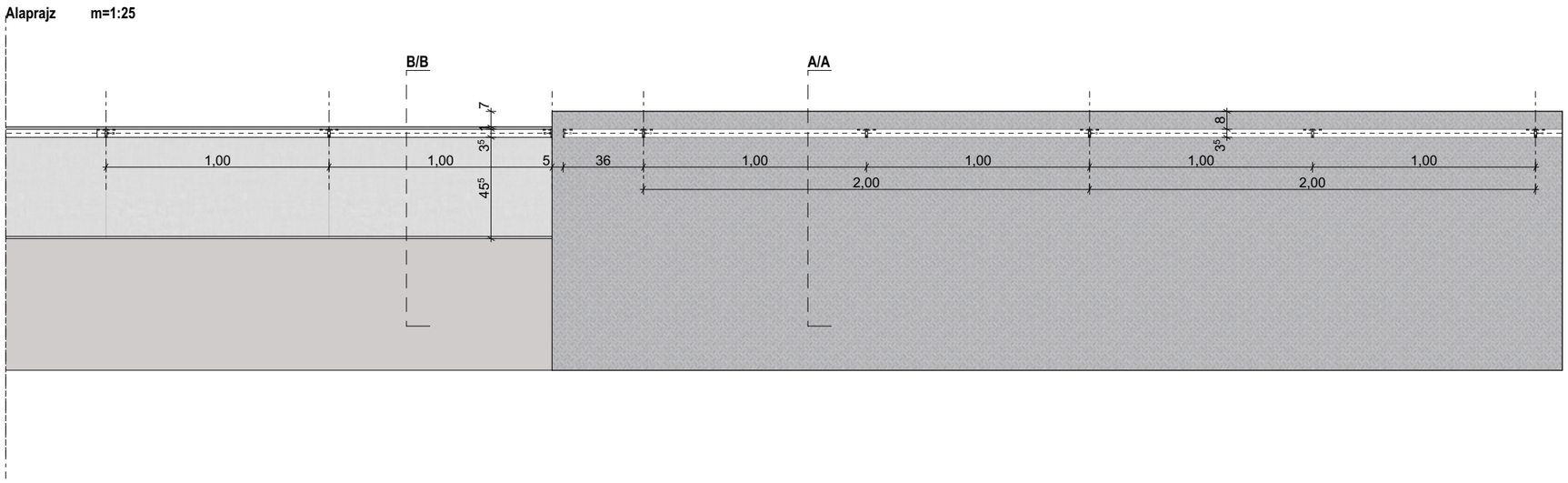
1.

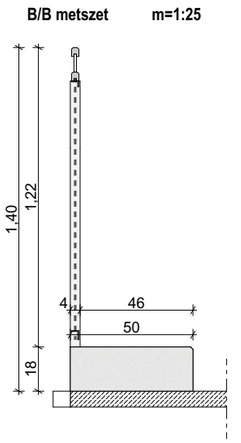
2.

3.

2 Realista köztes megoldás - egyszerű hálóbetétes változat - működő lábazattal

Az eredeti hídszerkezethez illeszkedő négy méteres raszter között méteres osztástengellyel kerülnek beépítésre a köztes tartó korlátoszlopok, és ezek között szögvas keretben 50x50x4 mm-konténerhálóból készített a hagyományokat követő diagonál szerkesztésbenelhelyezett betét biztosítja a védelmet. Biztonságtechnikai és statikai méretezés a kiviteli tervek része kell, hogy legyen. A rozsdamentes háló használata esetén is a korábbi változatnál javasolt egységes festést, fenyő zöld színben javasoljuk. Ebben az esetben az előregyártott szerkezeti elemek üzemi porszórással történő időállóbb bevonata célszerű. A járófelület megtartása a szándék, de mindhárom változatban a felület előírt kezelését a kiviteli tervben rögzíteni kell.

nézet M=1:25

stokkolt felületű műkő

konténerháló 50x50x5 mm

patina zöld

fenyő zöld

opál zöld

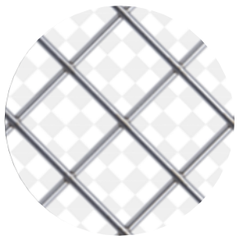

anyagminták

csiszolt felületű műkő

rozsdamentes vagy tüzihorganyzott háló

csúszásmentes acéllemez

látvány a hídról

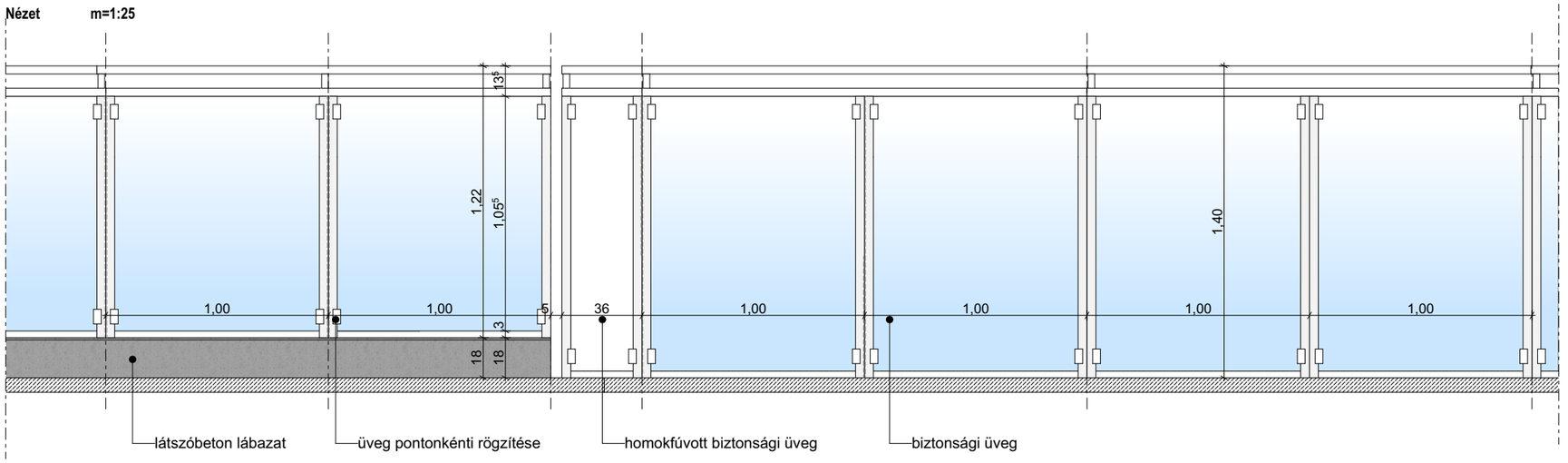
1.

2.

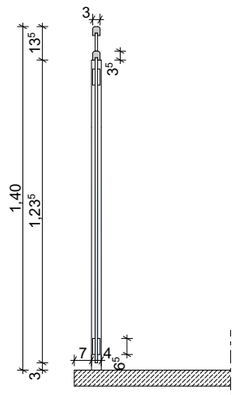
3.

3 Kortárs változat - ragasztott biztonsági üvegbetétes korlátközökkel szerelt változat- látszó beton lábazattal

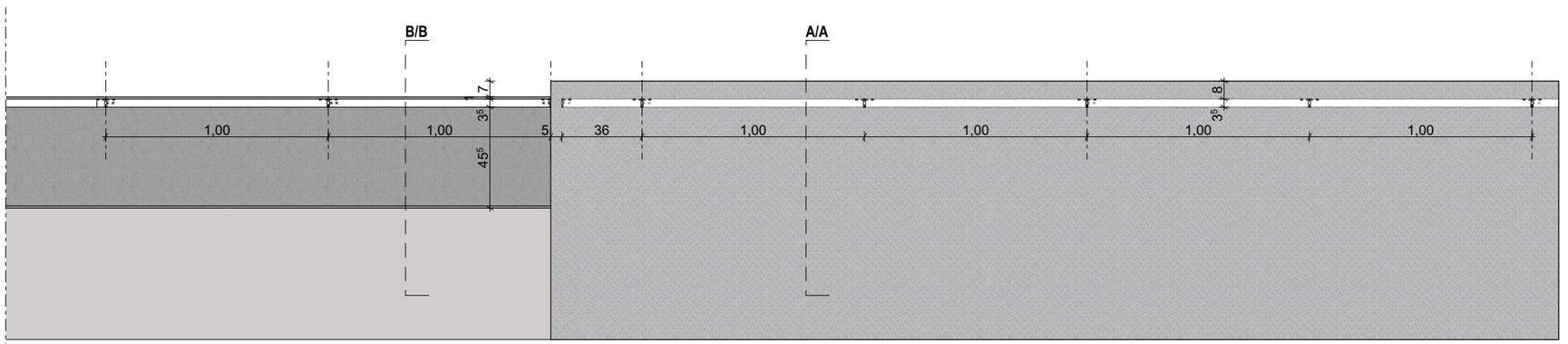
Nézet **m=1:25**

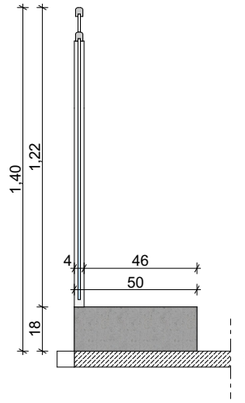
A/A metszet **m=1:25**

Alaprajz **m=1:25**

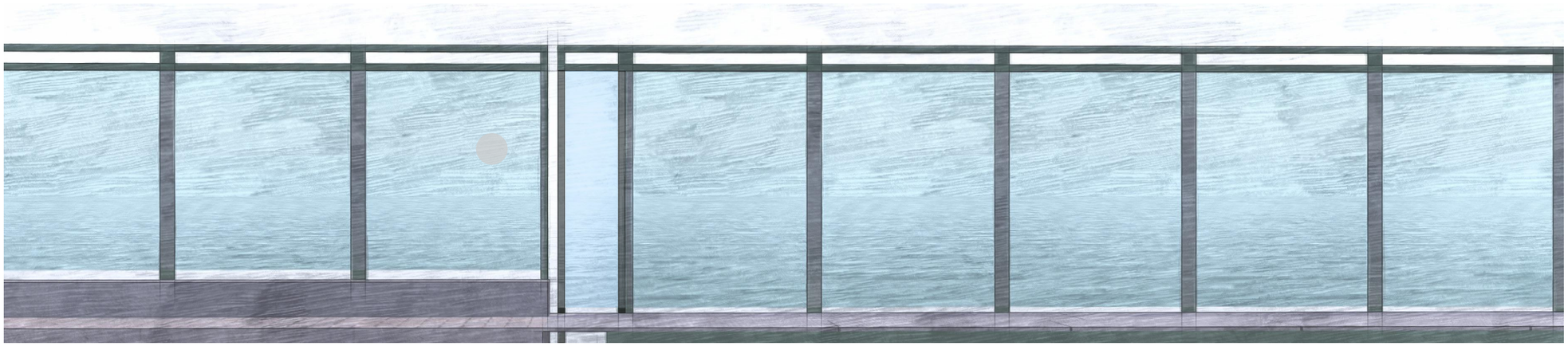
B/B metszet **m=1:25**

Ebben a változatban a fém szervények és a korlátelemek kivitele akkor harmonizál az üveg és a látszó beton felületekkel, ha rozsdamentes, vagy tűzihorganyzott alapanyagot használunk. Az üvegbetéteknek és azok rögzítésének a magassági adatoknak megfelelő biztonsági követelmények kielégítésével kell készülniük, melyek pontos meghatározása a kiviteli tervben történik.

Javasolt alternatíva az üveg felületre savmaratással, vagy homokfúvással, esetleg a speciális ragasztófóliával a visszaidézni a diagonális szerkesztésű eredeti korlátmező struktúráját, ezzel is csökkentve a tériszony előfordulásának valószínűségét az ott közlekedők között.

A lábazati látszó beton megfelelő esztétikai színvonalának biztosítása érdekében célszerű zsaluként használatos műhelyben előregyártott kéregbeton elemek alkalmazásával elkerülni a helyszíni betonozás esetlegességeinek, pontatlanságaimnak zavaró hatását. A látszó beton felület hibás kivitelezés esetén nagyon rossz összhatást eredményezhet az üveg-acél környezetben, és utólagos javítása nem oldható meg esztétikusan.

nézet M=1:25

látszóbeton felület

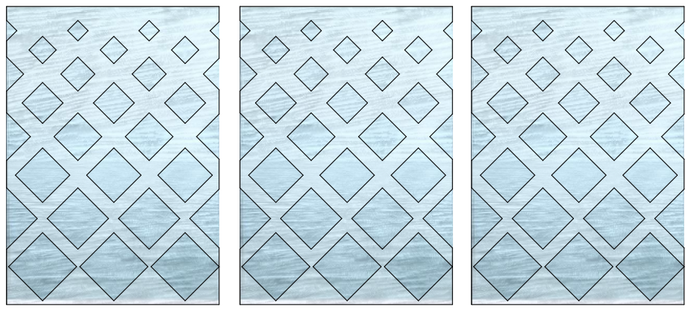

biztonsági üveg

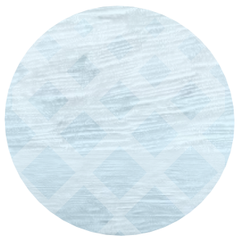

rozsdamentes acél

biztonsági üveg homokfúvott struktúrával

csúszásmentes acéllemez

látvány a hídról

1.

2.

3.

A biatorbágyi Viadukt,
kerékpárút a vasútpálya helyén

Opponensi vélemény

A biatorbágyi páros völgyhíd északi pályaszakaszának helyén halad majd át a Budapest-Balaton kerékpárút, melynek építészeti kialakítására, a völgyhíd korlátváltozataira Ágó Mátyás (Jasima Építészműterem) különleges és kiváló tanulmánytervet készített. Különleges, mert nem egy tervet, hanem a megoldás lehetséges irányait mutatta be, és kiváló, mert azok összes előnyeit, hátrányait felvonultatta. Arról nem is beszélve, hogy az általam írt előzetes opponensi véleményben megfogalmazott gondolatokkal most terv szinten szembesülhettem. A terv három változata a hihető, a realista és a kortárs.

A „hihető" változat alapja a MÁV Archívumában megtalált terv. Csábító ennek adaptálása. A jelenlegi helyzetben azonban a korlát arányai annyira megváltoztak, hogy az eredeti jelleg nehezen örökíthető. Az előírt 140 cm-es korlátmagasság és a biztonsági okokból szükséges háló nem tudja megteremteni az eredetiség illúzióját.

A „realista" változat diagonál hálója mintha megidézne valami sosemvolt régit, de a hídfő és a hídmező találkozásánál az átmenet esetleges. Ugyanakkor a lábazati szintkülönbség megoldása nagyon jó, az alsó vízszintes elem kettőzésével.

A „kortárs" változat elegáns, szép, mondhatnánk trendi, de idegennek érzem. Ennek a nagyszerű építménynek lelke van. Paradox módon, mintha a lelket itt az anyag képviselné. Az átalakítások, megerősítések mindig vasból készültek. Mondhatnánk, ennek a viaduktnak vasból van a lelke. Ezért idegenül fogadná az üveget.

Javaslatom tehát a „realista" változat, de egy kis módosítással. A „hihető" változatban szereplő kétoldali pillért meg kellene építeni minimalista formában, fedkővel, úgy, hogy a 140 cm-es korlát felső vízszintes eleme a fedkő alatt csatlakozzon a pillérhez.

Különös ez az opponencia, mert ez nem csak egy vélemény, hanem egy folyamatban való részvétel utáni „realista" eredmény. Az igazi eredmény azonban az lenne, ha meg is valósulna.

Budapest, 2021. 05. 01.

Nagy Gábor

BIATORBÁGY

Város Főépítésze

2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a
Telefon: 06 23 310-174/243 mellék • Fax: 06 23 310-135
E-mail: foepitesz@biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu
Iktatószám: MF/3/2021 Ügyintéző:Elek Zsolt / Rumi Imre
Tárgy: Tervtanács

Biatorbágy Város helyi építészeti - műszaki Tervtanácsa
3./2021. számú állásfoglalása

Tervtanács neve:	Biatorbágy Város helyi építészeti-műszaki Tervtanácsa
Székhelye:	2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/A.
Tárgyalás helye:	Biatorbágy Város Önkormányzata
Tárgyalás ideje:	2021. május 20.
Terv tárgya:	Viadukt korlát átépítésének tanulmányterve
Tervezett építés helye:	Biatorbágy, HRSZ: 9278/2
Helyrajzi szám:	Biatorbágy, HRSZ: 9278/2
Tervező:	Ágó Mátyás
Kérelmező:	Biatorbágy Önkormányzata
Tervtanácsi tagok:	Ajtay Szilárd; Nagy Gábor; Szabadics Anita; Tótpál Judit DLA, Rumi Imre (elnök)
	A Tervtanács határozatképes,
Opponens:	Nagy Gábor

Tervtanácsi állásfoglalás:
Tervtanács a Viadukt korlátátépítési tanulmánytervét megtárgyalta, az opponensi véleményt elfogadta. A tervtanács a három változatot tartalmazó tanulmányterv közül a „realista" változatot javasolja tovább tervezni, a „hihető" változatban ismertetett elemekkel ötvözve, néhány további finomítást követően az alábbiak szerint:

1. A tervtanács javasolja, hogy az eredeti „MÁV típusterveken" a hídfő sarkain ábrázolt, a korlátszakaszokat elválasztó sarokpillérek (2-2 darab, a szegélygerenda felületképzésével harmonizáló „tömör pillér") kerüljön megépítésre, amely a hídfő és az áthidaló hídszerkezet eltérő méretű korlátjait elválasztja. Erre vonatkozóan az opponensi vélemény ad iránymutatást.
2. A hídfő felett elbontott és helyszínen deponált, korlátot tartó szegélykövek körül a jó állagúakat, tervezett módon vissza kell helyezni és monolitikus (vasbeton) szerkezettel, működő felületképzéssel kell pótolni.
3. A hídfő feletti korlátszakaszon törekedni kell a „hihető" változatban javasolt, eredeti szerkezeti elemekre leginkább utaló, hasonlító megoldásokra.
4. Az áthidaló acélszerkezet fölötti korlátszakaszon, a csatlakozó hídfő korláthoz igazodóan, a „realista" terv változatban szereplő „haidekker háló" mezőkkel együtt, elsősorban a vízszintes korlátelemek látványának kell érvényesülni.
5. Az acélszerkezeti elemek színének meghatározásánál meg kell vizsgálni az elbontott és tárolt elemek felületképzését és a régi megállapítható színekhez közelíteni kell a megújítandó felületképzéseket.
6. A további tervezésbe a tanulmánytervet készítő építészeket be kell vonni.
7. A további tervezési és kivitelezési munkálatoknál figyelembe kell venni, hogy a kettős völgyhíd déli hídját a későbbiek során a most felújításra kerülő hídhoz hasonlóan kell tervezni és megvalósítani.

Megjegyzés: Az 1. pontot a tervtanács 3:2 szavazati aránnyal támogatta, a többit egyhangúlag!
A tervtanácsi ülésen többször elhangzott, hogy a hídfőtől a városközpont felé vezető kerékpárút mellett az eredeti szegélykövekből és korlátelemekből készüljön egy bemutató szakasz, amelyre a Viadukt történetét és a Budapest – Balaton kerékpárutat is bemutató ismertetők kerülhetnek.

Szakmai indokolás: A településrendezési és építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló 252/2006. (XII.07.) kormányrendelet értékelési szempontjai és Biatorbágy város településképe védelmének helyi szabályairól szóló 21/2018. (X.26.) önkormányzati rendeletalapján a benyújtott építészeti-műszaki dokumentáció megfelel az építészeti minőség, a szakmai igényesség valamint az illeszkedés követelményeinek, a környezeti adottságok miatt a tervet a továbbtervezés során a fentiekben leírtak figyelembe vételével tovább kell fejleszteni.

Biatorbágy, 2021. május 20.
Rumi Imre, a tervtanács elnöke

Biatorbágy Város Főépítésze